

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr 7 (1936) 1995 m. vasario mėn. 28 d.

Elna 40 Metus.

Melbourne

Lietuvos Jaunimo Globėjo

Rašo Albinas Pocius

Šventė

Kovo 4 d. visa Lietuva ir mūsų išeivija švenčiame Lietuvos jaunimo Globėjo ir skautų Patrono metinę šventę. Šv. Kazimieras yra visiems geru pavyzdžiu, kad ir karališkuose rūmuose galima pasiekti šventumo idealo ir nepamiršti savo tiesioginiu pareigų tautai ar valstybei, taip pat nepamirštant ir pamaldumo Dievui.

Savo Globėju šv. Kazimierą pasirinko ir Lietuvių Skautų Sąjunga. Skautai kiekvienais metais kovo 4-tąją dieną iškilmingai mini savo Globėjo šventę, dalyvaudami kartu su kitomis jaunimo organizacijomis pamaldose ir rengdami tradicines „Kaziuko“ mugės. tos Kaziuko mugės ypatingai buvo populiarūs Vilniaus krašte net ir lenkų okupacijos metais, tiek ir dabar.

1948 m. birželio 11 d. arkivyskupo J. Skvirecko rūpesčiu, popiežius Pijus XII-tasis, paskyrė šv. Kazimierą ypatinguoju visos Lietuvos jaunimo globėju. Savo globėju buvo pasirinkusi Panevėžio vyskupija ir 13 parapijų, Lietuvoje, Kanadoje, Amerikoje, jų tarpe ir Australijoje, Adelaidės mieste.

Šv. Kazimieras netik gyvas būdamas, bet ir po mirties rūpinosi Lietuvos reikalais. Gyvendamas Vilniuje, Jis pavadavo savo tėvą Lietuvos ir Lenkijos karalių Kazimierą. Pasižymėjo didžiu maldingumu ir gerais darbais, lankydamas ligonius ir šelpdamas vargšus. Belankydamas ligonius užsikrėtė tais laikais dar nepagydoma džiovos liga ir mirė jaunystėje, tesulaukęs tik 25 metus. Mirė Gardine 1484 m. kovo 4 d. Buvo iškilmingai palaidotas Vilniaus katedroje.

Jis po mirties garsėjo stebuklais, kurių dauguma buvo surišti su Lietuvos likimu. Labiausiai pagarsėjo jo stebuklas 1518 m. prie Dauguvos, kur su Jo padėjimu Lietuvos kariuomenė perėjo pavojingai patvinusia upę ir nugalėjo daug gausingesnę Maskvos kariuonę. Šito įvykio paveikslas buvo Panevėžio katedroje ir taip pat daugelio Lietuvos bažnyčių. Vilniaus šv. Petro ir Povilo bažnyčia, Antakalnyje turėjo gražią šito įvykio skulptūrą. Carinė ir vėliau sovietinė Rusija labai neapkętė šv. Kazimiero. Išpjaustė iš altorių jo paveikslus ir trugdė bei draudė jo garbinimą.

Šv. Kazimieras kaip ir mes lietuviai, neturėjo ramybės nuo Lietuvos priešų. Maskvos kariuomenė artėjant prie Vilniaus šv. Kazimiero karstas buvo paslėptas netoli Gardino. Vėliau laike karo su

Sventas Kazimieras
Nežinomo tapytojo 1520 m. paveikslo kopija Vilnius Katedroje

švedais Jo karstas vėl buvo paslėptas, kad apsaugoti nuo sunaikinimo. Sovietų Rusijai užėmus Lietuvą ir nusavinus Vilniaus katedrą, 1963 m. šv. Kazimiero karstas buvo išstremtas iš Vilniaus katedros ir perkeltas į šv. Petro ir Povilo bažnyčią Vilniaus Antakalnyje. Sovietinis okupantas labai nemėgo šv. Kazimiero už Jo dvasinę pagalbą mūsų kovoje dėl savo Tėvų Žemės laisvės. Labai graži šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje buvo išniekinta ir paversta ateistiniu muziejumi, bet nežūrint priespaudos ir grąšinių šv. Kazimiero garbinimas Lietuvoje neišnyko. Jis gyvas ir laisvajam pasaulyje tarp mūsų išeivijos.

Kovo 4 d. švęsdami savo Globėjo šventę, pajuskime savo širdyje, kad ir mes turime mylėti Dievą, taip kaip mūsų Globėjas Jį mylėjo. Mes turime mylėti ir savo Tėvyne. Mes turime padėti jai apsaugoti atgautą laisvę, nes ir šv. Kazimieras ne kartą

padėjo Lietuvai. Šv. Kazimieras lankė ligonius ir vargšus. Ištieskime ir mes duosnią ranką broliams lietuviams kurie grįže iš Sibiro tremties nebuvo broliški sutikti ir turi daug sunkumų norėdami vėl įsikurti savo tėviškoje.

Neužtenka šv. Kazimierą laikyti savo Globėju ar patronu, bet reikia pilnai sekti Jo idealus, dirbant savo bendruomenėje arba savo parapijoje. Mes turime padėti mūsų lietuviškoms jaunimo organizacijoms, kad lietuviškos ugnis neužgestų mūsų šeimose ir bendruomenėje. Prašykime Gerojo Dievo, kad lietuviškas jaunimas ten Tėvyneje ir čia išeivijoje būtų vertas savo Globėjo vardo.

Jeigu mes savo gyvenimu ir gerais darbais būsime verti Dievo malonės ir šv. Kazimiero užtarimo, tvirtai tikėkime, kad mūsų Globėjas mums parodys kelią kaip apsaugoti neseniai atgautą laisvę, kad Lietuva būtų amžinai gyva ir laisva.

Meditacija
šventajai valandai

Regina Bakevičiūtė

Apšlakstyk mane, mano Dieve, ir būsiu tyras,
nuplauk mane, ir pasidarysiu baltesnis už sniegą...
Nuo savo amžinojo kryžiaus sosto žvelgi, o Viešpatie, Tu į mane...
Matai manos būtybės visą gelmę, girdi manos širdies dejavimus tylus -
Nėra many - nė vieno spindulio šviesos,
nėra ramybės ir tylos dvelkimo.
Metų metai dėjo ant širdies manosios dulkių sluoksnį,
ir šešėliai skurdo apgaubė dienas manąsias. -
Kaip gilūs vandenys
apsupo širdį nuodėmių šaltiniai,
ir skęstu savo troškulio
marinančioj kancioj -
O Viešpatie, išgirk
manos būtybės ilgesingą šauksmą!
Tavų kancijų apmąstymuos
veržiuosi vėl pakilti iš savo skurdo.
veržiuosi pasikelti gyvenimui naujam
iš savo sielos sopulių ir vargo.

Lietuvos vyskupų
konferencijos
pareiškimas

Kiekvienas taurus Lietuvos pilietis žino Katalikų Bažnyčios indėlį tautos gyvenimui. Kartu su visais Lietuvos žmonėmis kentusi sovietinę priespaudą, Bažnyčia stovėjo pirmose gretose, gindama žmogaus teises, sąžinės bei religijos laisvę. Savo moraliniu ir dvasiniu autoritetu Bažnyčia rėmė nepriklausomybės atstatymą ir šandien aktyviai įsijungia į visuomenės gyvenimo atnaujinimą. Vadovaudamasi Kristaus Evangelija, ji rūpinasi žmogaus dvasiniu gyvenimu, kuris negali būti atskiriamas nuo jo viso gyvenimo. Ji aktyviai darbuojasi auklėjimo, švietimo, karitatyvinėje veikloje.

Gydydama skaudžias sovietmečių padarytas žaizdas ir plėsdama savo veiklą, Bažnyčia stengiasi palaikyti konstruktyvaus bendradarbiavimo ir tarpusavio supratimo ryšius su valstybinėmis institucijomis.

Tikinčiuosius labai nustebino ir įskaudino LDDP Tarybos pareiškimas „Dėl Valstybės santykio su Bažnyčia“, kuriame iškreiptai interpretuojamas Bažnyčios mokymas ir interesai. Keliami apibendrinti ir nepagrįsti kaltinimai kišimusi į politiką, totalitariniu noru Katalikų Bažnyčią padaryti valstybine, o katalikybę - oficialia ideologija. Religijoje žiūrima priešą bei kliūtį demokratines ir civilizuotos visuomenės santvarkai. Pretekstu ginti dvasines vertybes ir žmogaus laisvę gyventi pagal savo ištikimimus ir sąžinę norima visai tautai primesti visuomeninio gyvenimo modelį, kuriame nebūtų vietos religijai. Siūlomas „ideologinis ir religinis neutralumas“ reiškia ne ką kitą, kaip religijos išstumimą iš visuomenės gyvenimo sferos.

Argi tokiu būdu neprieštarujama tautos norui ir nenusižengiama Konstitucijai (jos 26 straipsniui), kur suteikiama teisė kiekvienam žmogui laisvai (Nukelta į 2-trą psl.)

Italijos mokslininkai vėl ėmė tyrinėti vadinamąją Torino drobulę, domėtis jos autentiškumu. Mokslininkų susidomėjimas Torino Drobulę prasidėjo palyginti neseniai. 1978 metais galutinai nustatyta, kad drobulėje yra žmogaus kraujo ir prakaito pėdsakų. Pagal lino pluošto sudėtį ir aptiktas augalų žiedadulkes nustatyta, kad drobulė tikrai austa Palestinoje.

Drobulės autentiškumo entuziastams kiek netikėtas posūkis įvyko 1988 metais, kuomet jos amžių pamėginta nustatyti vadinamuoju radijo datavimo būdu, naudojant anglies izotopą C14. Pastaruoju bandymu nustatyta, kad drobulės amžius - mažiau negu pusantro tūkstančio metų, kai tuo tarpu Kristus miręs 500 metų anksčiau. Paskelbus šias išvadas, mokslininkų susidomėjimas Torino Drobulę buvo kiek atslūgęs, tačiau dabar imama kritiškai vertinti '88 metais padaryto bandymo rezultatus. Pirmiausia,

Susidomėjimas Torino Drobulę

darant bandymą su C14 anglies izotopu nebuvo pakankamai atsižvelgta į amžių bėgęje atliktų drobulės konservacijos darbų padarinius. Pavyzdžiui: 1 kvadratinis centrimetras panašios lino drobės vidutiniškai sveria 25 miligramus, tuo tarpu drobulės vieno kvadratinio centrimetro svoris viršija 40 miligramų. Taip pat prisiminta, jog vadinamojo radijo datavimo su C14 anglimi metodo išradėjas Libbi, jam pasiūlius, atsakė daryti bandymus su Torino Drobulę, aiškindamas, kad jo lino amžiaus nustatymo metodika šiam atvejui netinka. 1988 metais padaryto bandymo rezultatus taip pat paneigė Maskvos branduolinių fizikos instituto direktorius prof. Juznecov, kuris yra kaip tik vadinamojo radijo datavimo su C14 anglies izotopu specialistas ir radijo datavimo paklaidos nustatymo

metodo autorius.

Siuo metu, naujus bandymus su Torino drobulę atliko Torino universiteto tesiminės medicinos prof. Pierluigi Baima Bollone. Jis drobulę palygino su kita relikvija, vadinama Oviedo rankšluosčiu. Pagal krikščionių tradiciją, Ispanijos Oviedo katedroje saugomu rankšluosčiu, laidojimo metu buvęs nušluostytas Kristaus kūnas. Oviedo rankšluostyje, panašiai kaip ir Torino drobulėje esą įspauti Kristaus veido bruožai. Prof. Baima Bollono, kompiuterio pagalba, palyginęs abu atvaizdus, nustatė kad ir Torino drobulėje ir Oviedo rankšluostyje užfiksuoti to paties žmogaus veido bruožai. Siuo metu Genujos Teisminės Medicinos institutas taip pat pradėjo lyginti abejuose relikvijose surastus kraujo pėdsakus. Lyginama Torino drobulėje ir Oviedo rankšluostyje

surasto kraujo DNR kodą. Jei paaiškėtų, kad sutampa abiejų relikvijų kraujo dėmių genetiniai kodai, neliktų jokių abejonių, kad abi - skirtingais keliais į Europą atkeliavusios relikvijos buvo prisilietusios prie to paties asmens kūno. Tuo pačiu, daug kartų padidėtų ir tikimybė, kad relikvijos yra autentiškos, kad tai tos pačios skraistės, kurios lietė mirusio Kristaus kūną. LRTV

KIEKVIENOS VALSTYBĖS PAREIGA

P opiežius Jonas Paulius II priėmė naujojo Cilės ambasadoriaus prie šv. Sosto Javier Luis Egana Baraona skiriamuosius raštus. Susitikęs su diplomatu, šv. Tėvas tarp kita ko kalbėjo:

Kiekvienos visuomenės gyvenime labiau už viską turi būti gerbiamas žmogaus asmuo, sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą ir visos žmogiškumą grindžiančios vertybės. Visuomenių sąraigoje taip pat deramas dėmesys turi būti skirtas visuotinei gerovei. Ji turi būti statoma aukščiausių individualistinių interesų. Popiežius taip pat priminė kiekvienos valstybės pareigą sukurti savo piliečiams tokias gyvenimo sąlygas, kuriose galėtų visiškai išsivystyti žmogaus gabumai, kuriose kiekvienas žmogus galėtų vykdyti ir ugdyti savo asmens talentus ir, tuo pačiu metu, kurti visuomenės pažangą.

Dalį savo kalbos, pasakytos naujam ambasadoriui, Jonas Paulius II skyrė dabartinei socialinei ir politinei Cilės būklei. Ragino dabartiniame pereinamajame laikotarpyje, kai vietoj diktatūros palaipsniškai kuriamos demokratinės valdžios institucijos, pasitelkti į pagalbą Bažnyčios socialinį mokslą ir vadovautis krikščioniška visuomenės gyvenimo vizija. LRTV

Lietuvos vyskupų konferencijos pareiškimas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pasirinkti tikėjimą, privačiai ir viešai jį išpažinti, mokyti ir jį skleisti? Argi tai neapriboja tėvų ir globėjų teises rūpintis vaikų ir globotinių religiniu ir doroviniu auklėjimu?

Pareiškimo autoriai savo totalitarinėje mąstysenoje užmiršta, kad tikėjimo ir sąžinės laisvė yra įgimta kiekvienam žmogui teisė, kurią Valstybė privalo gerbti, saugoti ir suteikti Bažnyčiai galimybę laisvai skelbti savo mokslą" (Konst. 43 str.).

Popiežius Jonas Paulius II, gruodžio mėn. 2 dieną priimdamas Lietuvos Prezidentą, kalbėjo:

„Bažnyčia gerai supranta, kad tiesioginė politinė veikla nėra jos misijos dalis. Tuo pat metu vis dėlto ji suvokia, jog negali atsisakyti dalyvavimo krašto gyvenime, pasiraiškiančio įnašu į krašto atkūrimą, ypač atitinkamai pasisakymais ir institucine parama“.

Bažnyčia ir Valstybė tarnauja tam pačiam žmogui, kuris yra kartu Lietuvos pilietis ir Bažnyčios (ar kitos religinės bendruomenės) narys. Bažnyčia visuomet buvo su tauta ir šiandien dirba kartu su ja, siekdama, kad visuomenės gyvenimas būtų statomas ant tiesos, teisingumo, doros, pagarbos kiekvienam žmogui, dialogo tarp visų grupių ir meilės pagrindu. Bažnyčios ir Valstybės tarpusavio bendradarbiavimas, siekiant žmogaus dvasinio, dorovinio ir medžiaginio gerio, yra vienintelis kelias į visuomenės gerovę.

Vienašališkas vyraujančios daugumos politinės grupuotės diktatas ir ideologija nustatant Valstybės ir Bažnyčios santykius, kelia grėsmę tolimesniam

bendradarbiavimui Lietuvos žmonių gerovei.

Dar didesnį nerimą kelia neteisingas visuomenei pristatymas tykstančių derybų tarp Bažnyčios, tiksliau Šventojo Sosto ir Lietuvos Respublikos Valstybės. Kalbėti apie „tylias ir neoficialias derybas“ yra nusikaltimas prieš tiesą.

Lietuvos vyskupų konferencija seniai kvietė vyriausybę į konstruktyvų dialogą, siekiant susitarimų keliu spręsti Bažnyčios ir valstybės santykius, kaip pramato Lietuvos Respublikos Konstitucijos 43 straipsnis. Toje dvasioje, vyriausybei priėmus šv. Sosto atstovo pasiūlymą, 1994 m. lapkričio 18 d. oficialiai buvo sudarytos trys darbo grupės, ieškančios būdų nustatyti Bažnyčios ir Valstybės santykius, bendradarbiaujant šiose svarbiose visuomenės srityse:

- švietimo srityje. Bažnyčia nenori „primesti“ savo ideologijos, bet siekia, kad švietimo ir auklėjimo kryptys atitiktų tėvų ir apskritai visų piliečių norus. Dauguma tėvų nori, kad vaikams būtų teikiamas dorovinis ir religinis auklėjimas. Bažnyčia rūpinasi paruošti katechetus, tikybos dėstytojus, kad jie kuo geriau atliktų savo misiją. Valstybės pareiga suteikti galimybę tinkamai tai atlikti, gerbiant tėvų ir auklėtinių sąžinės laisvę.

Niekas neverčia lankyti tikybos pamokų, bet suteikiama teisė laisvai tai pasirinkti. LDDP pareiškime peršamas „religinis neutralumas“ yra aiškus nesiskaitymas su tėvų teise ir jų pažeidimas.

- kariuomenės sielovados srityje. LDDP savo Tarybos pareiškime pasisako „už valstybinių institucijų ir kariuomenės ideologinį bei religinį neutralumą“ ir kaltina Bažnyčia, kad ji priešinas šiui nuostatai. Iš tikrųjų Bažnyčia nenori visiems

primesti savo doktrinos ir moralės, o tik siekia, kad „katalikams, ginkluotų pajėgų nariams“, būtų sudarytos sąlygos sielovadiniam aptarnavimui savo darbo ar tarnybos vietoje (igulose), kaip tai yra daroma daugelyje kraštų. Ir čia nėra jokio spaudimo ar prievartos, bet tik pasitarinimas ugdant mūsų karių uolumą, tautinį sąmoningumą bei dvasingumą.

- religinių bendrijų teisės į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymas. Tai skauda ir opi problema, kuri labai erzina LDDP atstovus. Sprendžiant šią sudėtingą problemą, Lietuvos vyskupų konferencija siūlė eiti Bažnyčios ir Valstybės susitarimo keliu, kaip numatyta Konstitucijoje, siekiant įtvirtinti pagrindines nuostatas Restitucijos Akto įgyvendinimui, atsižvelgiant į visų suinteresuotų šalių pagedavimus.

Būtent tai ir buvo pradėta vykdyti, kol vienašališkai ir be konsultacijų su religinėmis bendrijomis, net jų nesupažindinus, buvo vienos partijos balsais priimtas įstatymas. Tai grubiai pažeidžia teisingumą ir parodo visišką nesiskaitymą su Bažnyčia Lietuvoje ir su Šventuoju Sostu, kurio pasiūlymu buvo sudarytos darbo grupės. Vienos partijos „priimtas“ įstatymas, vengiant net pasikonsultuoti su religinėmis bendrijomis jų tiesiogines teises ir interesus liečiančiu klausimu, rodo totalitarinę tendenciją.

Ir nekilnojamo turto susigrąžinimo srityje Bažnyčia nieško privilegijų ar malonės, bet teisingumo, kad galėtų atgauti ne tik maldos namus bei vienuolynus, bet ir visas reikalingas priemones religinei, sielovadinei, švietėjiškai, karitatyvinei ir socialinei veiklai.

Viešas LDDP tarybos pareiškimas kelia grėsmę ne tik santykių tarp Valstybės ir Bažnyčios normalizavimui, bet ir Lietuvos valstybės tolimesnei raidai demokratijos ir tikros dvasinės laisvės kelyje.

Lietuvių Radio Taryba Vatikane

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorė dr. Aurelija Sadauskienė. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas talso savo nuožiūra.

TĖVIŠKĖS
AIDAI

Mūsų laikraščio Redaktorė dr. Aurelija Sadauskienė atostogauja, ją pavaduoja ALK Federacijos Pirmininkas Edvardas Sidlauskas

Nauji palaimintieji

Popiežius Jonas Paulius II Vatikano bazilikoje aukotų Mišių metu, paskelbė 4 naujus palaimintuosius: meksikietį vyskupą Rafael Guizas Valencia, mirusį 1938 metais, ispanę vienuolę Genoveva Torres Morales, mirusią 1958 metais ir du praėjusiam šimtmečiui gyvenusius italų vienuolius - pranciškoną Modestino di Gesu e Maria ir pasionistą Grimoaldo della Purificazione. Po beatifikacijos Mišių, šv. Petro aikštėje savo trumpoje kalboje, pasakotoje vidudienio maldos proga, Popiežius Jonas Paulius II kalbėjo apie šiomis dienomis plačiai minėtą nacių Auschwitz konclagerio išlaisvinimo penkiasdešimties metų jubiliejų. Tai buvo bausis žmogaus proto, sąžinės ir širdies užtemimas, - pasakė šv. Tėvas. Šiandien gilaus liūdesio kupini minime tą bausių blogio triumfą ir kartu reiškiamė gilią pagarbą bei solidarumą visiems žmonėms, kurių sielos ir kūnai visam gyvenimui liko paženklinėti išgyventos tragedijos bausimu.

Popiežius taip pat meldė taikos malonės šiandieniam pasauliui, kad žmonijai niekad nereikėtų išgyventi panašaus skausmo. Gana nacionalizmo, antisemitizmo ir genocidų. Trečiasis krikščioniškosios pasaulio istorijos tūkstantmetis tebūna taikos, pagarbos ir žmonių kilnumo epocha. LRTV

Politika yra tautos vadovavimo mokslas, apie kurį privalo bent šiek tiek nusimanyti pretendentai į valstybės vadus. Kadangi politika apima valstybės vidaus gyvenimą ir santykius su kitomis šalimis, geras politikas turi nusimanyti apie šalies administravimą ir diplomatiją.

Sėkmingos vidaus ir užsienio politikos išiešiotas tautos valstybės gerovė. Ji privalo stovėti aukščiau partinių ir asmeninių interesų. Kiekviename žingsnyje vadai turi pagalvoti, kiek jis yra naudingas visam kraštui, o gal žalingas.

Deja, pas mus jau nuo pat nepriklausomybės atstatymo pradžios valstybės interesų vietą užėmė grupių ir pavienių asmenų egoizmas. Pro pirštus buvo židūrima į augančią netvarką ir mafijos įsitvirtinimą. Berods, kai kurie mūsų vadai nesistengė kovoti su organizuotu nusikalstamumu, nes jis leido praturtėti jiems ir jų draugam.

Tauta išrinko Sąjūdžio kandidatus į pirmą jau laisvos Lietuvos valdžią. Deja, jie savo užduotį atliko blogai. Asmeninės ambicijos, noras pagarsėti buvo jiems aukščiau už tautos gerovės siekimą. Sąjūdis suskilo. Parlamente jis nustojo turėjęs daugumą. Prarado jis ir žmonių pasitikėjimą. Būkim atviri ir teišūs: antruose rinkimuose Sąjūdžio kandidatai pralaimėjo ne dėl to, kad tauta norėjo turėti valdžios komunistus, ne dėl to, kad ir kai kurie užsienio lietuviai pasisakė už A. Brazausko išrinkimą, bet norėdama pakeisti nekompetetingą valdžią. Brazauskas buvo vienintelė alternatyva, kuriai tautos dauguma ir

POLITIKA

Rašo dr. Jonas Kunca

atidavė balsus.

Brazausko administracija apvyllė rinkėjus ne dėl jos ideologijos, bet dėl nesugebėjimo valdyti. Kritikuodami ją retai pagalvojam, o kas būtų buvę, jei būtų buvęs išrinktas p. Lozoraitis, remiamas dešiniųjų? Parlamente nebūtų buvę daugumos. Jo darbas būtų paralyžuotas. Tokia silpna, nestabili valdžia negalėtų, jei ir norėtų, įvesti tvarką ir drausmę šalies administracijoj. Padėtis vargu būtų geresnė, o gal dar blogesnė.

Matydami dabartinės valdžios neryžtą ir nevalstybingumą, norėtumėm ją pakeisti. Neuzilgo bus rinkimai, taigi ir proga tai padaryti. Tik už ką balsuoti šį kartą? Dešinieji turėjo daug laiko susiorganizuoti į vieną stiprią partiją. Juk jų programos yra visai panašios, kiek apie jas teko girdėti. Kodėl gi nesusivienyti? Vienintelė priežastis, kuri gali nulemti ateinančių rinkimų rezultatus, yra mūsų politinių partijų ir grupuočių vadų noras būti aukščiausiais vadais... Jei bus viena opozicija, joj bus vietos tik vienam vadui ir nebūtinai p. Landsbergiui. Taigi vėl nuo asmeninių liguistų ambicijų nukencia šalis. Jei opozicija nesusivienys ir neturės vieno populiaro vado, ji duos proga laimėti LDDP ir tam kritikuojamam A. Brazauskui. Ar galim kaltinti tautą dėl to trečią kartą? Ne, nes tai mūsų politikų darbas.

Labai retai, jei iš viso, opozicija pakelia savo balsą reikalaujama ryžtingiau kovoti su mafija ir spekuliantais, su biurokratija. Susidaro įspūdis, kad ir jos netvarka netrukdo, o gal yra jai naudinga? Tokia opozicijos laikysena neprisideda prie jos populiarumo didėjimo Prezidentas pakartotinai žadėjo susitvarkyti su organizuotu nusikalstamumu, bet seimo įstatymo, liečiančio pareigūnų turto nustatymą, jis taip ir nepasirašė.

Pozicija ir opozicija kenčia nuo politinio subrendimo stokos. Jų populiarumas ir perspektyvos ateičiai nekokios. Negi vėl mūsų tauta neturės už ką balsuoti?

Politikų pareiga paruošti rimtas jėgas, kad rinkėjai turėtų iš ko pasirinkti, o ne kaltinti tautą, kam ji balsavo už netikusią partiją.

Užsienio politika turėtų būti bipartizanė, rezervuota ir ilgalaikė. Negalim blaškytis iš vienos pusės į kitą. Kartu privalom atydziai stebėti Vakarų elgesį. JAV administracija, per jos gynybos sekretorių William Perry, davė suprasti, kad dauguma buvusių sovietinių respublikų niekad nebūs priimtos į NATO... Mes galim pasitikėti tik savimi. Atseit, privalom pakeisti mūsų vidaus politiką, kuri yra surišta su valstybės saugumu.

Darydami nuolaidas Maskvai, mes neišvengsim jos agresijos, jei tik tam bus gera proga. Gal ją net pagreitinsim. Rusų politikai ir strategai su džiaugsmu stebi netvarką ir nestabilumą Pabaltijy, nes tai palengvins Maskvos įsikišimą, atseit, reokupaciją.

TRUMPAI

Seima turi būti palaikoma ir toliau. Europos bendrijos vyskupai reiškia viltį, kad pastaraisiais metais pradėtos iniciatyvos šeimai remti Europos bendrijos šalyse bus tęsiamos toliau. „Jokia žmogaus verta visuomenė negali egzistuoti be šeimos“, - teigiama gruodžio 30 d. Vatikane paskelbtoje Europos bendrijos Vyskupų komisijos deklaracijoje, kurią pasirašė 14 vyskupų. Dokumente toliau tvirtinama, jog „šeimai reikia solidarumo ir paramos“. Europos vyskupai atkreipia dėmesį, kad šeimos vaidmuo visuomeninio gyvenimo srityse neretai sumenkimas. Vyskupai „primygtinai reikalauja“ toliau vykdyti per Seimos metus pradėtas iniciatyvas: „kurti darbo vietas šeimos nariams“, „ginti motinystę“, „rūpintis ligoniais ir invalidais“, padėti seneliams“, „tinkamais būstais aprūpinti šeimas, ypač jaunas ir turinčias vaikų“, neleisti, kad šeima būtų stumiama į visuomenės pakraštį.

Lietuviai remia čekėnus. Rygoje Baltijos šalių parlamentariai, priklausantys Cečėnijos Respublikos rėmimo grupėms, priėmė kreipimąsi į pasaulio parlamentarus bei vyriausybes dėl čekėnų tautos teisės į apsisprendimą ir nepriklausomybę. Kreipimesi įvardijamas čekėnų tautos nepriklausomybės istorinis ir teisinis pagrindas. Sudaryta Estijos, Latvijos ir Lietuvos tarparlamentinių ryšių grupių su Cečėnijos Respublikos koordinacinė taryba informacijos pasikeitimui, darbo pasidalinimui ir derinimui. Jos pirmininku paskirtas A. Endriukaitis. Seimo geros valios misijos vadovė R. Hofertienė pranešė spaudos atstovams, kad pirmąją Lietuvos žmonių surinktą labdaros siuntą Belgijos organizacija „Gydytojai be sienų“ nugalėno ir išdalijo Cečėnijos nukentėjusiems. Ji taip pat pranešė, kad Lietuvos Vyriausybė apsiėmė apmokėti antrosios labdaros siuntos sandėliavimą ir nuskraidinimą. Seimo narė tikisi, kad jau kitą savaitę lėktuvai su labdara galės išskristi. „E.L.“ redakcija ir skaitytojai Cečėnijos rėmimo fondui jau surinko 300 sv. ir 100 JAV dol.

Neraštingumas - rašo Jonas Paulius II, yra viena pagrindinių blygybių, užkertančių kelią į pažangą milijonams pasaulio gyventojų. Ten, kur žmonės yra neraštingi, kartu viešpatauja skurdas, badas, ligos, pažeminimai ir visokiausias išnaudojimas. Žmogus, nemokantis skaityti ir rašyti, negali perprasti naujų technologijų ir darbo metodų. Jam paneigta kultūrinė pažanga, o kartu su ja ir tikroji žmogaus asmens laisvė. Sv. Tėvas savo rašte šių metų Gavėnios proga, neraštingumą susieja ir su demografinėmis problemomis. Ten, kur rimtai grėsia per didelis demografinis prieaugis, reikia šviesti žmones ir sudaryti jiems socialinės pažangos sąlygas, o ne dirbtiniais būdais blokuoti gimstamumą. Galiausiai Sv. Tėvas primena raštingumo ir taikos sąsajas. Tik raštingi žmonės gali sėkmingai bendradarbiauti su kitais žmonėmis, palaikyti ryšį su visa pasaulio žmonių bendruomene. Priešingu atveju, kai neraštingumas neleidžia peržengti savo siauro akiračio ribų, savaime kyla nesupratimų ir konfliktų pavojus.

Apsidairykime ir susimąstykime

1994 m. gruodžio 21 d. Žemės ūkio rūmų salėje įvyko susitikimas su pilietinio judėjimo „Naujoji Lietuva“ koordinacinės grupės nariais, kuriame ir aš dalyvavau. Noriu pasidalyti iš šio susirinkimo patirtais įspūdziais. Kartu tai buvo, galima sakyti, šio judėjimo Kauno skyriaus steigiamasis susirinkimas.

Mano nuomone, tokio judėjimo įkūrimas jau seniai buvo pribrendęs. „Naujosios Lietuvos“ tikslas - kovoti su korumpuota valdžia, neleisti jai pažeidinėti įstatymų, Konsitucijos, nuostatų, ginti visuomenės interesus nuo valdžios savivalės, priversti biurokratinę valdininkiją sąžiningai vykdyti savo pareigas ir t.t. Šis judėjimas globalinis, apimantis visą Lietuvą. „Naujosios Lietuvos“ skyriai kuriami visuose stambiuose Lietuvos miestuose.

Reikia tarti gilius padėkos žodžius koordinacinės grupės nariams, kad šiais, visuotinio chaoso, laikais jie rado galimybę savanoriškai užsikrauti tokią sunkią našta ant savo pečių vardan tautos gerovės, visos šalies gyventojų labui. Vardan kilnaus tikslu - išvesti mūsų varganą šalį iš akliavietės. Tai dar kartą patvirtina, kad pažangioji inteligentija ir yra ta visuomenės varomoji jėga, sugebanti sunkiu visai tautai metu ateiti jai į pagalbą.

Apsidairykime ir susimąstykime: kur mes einame, ko mes siekiame? Pramonė merdi komos būklėje, išdraskytas žemės ūkis dar iki šiol negali atsigausti po patirto smūgio, varžomas įvairiais biurokratiniais pančiais. Visos bendražmogiškos vertybės nuvertintos iki balaganinio turgaus

lygmenis. Sąžiningas darbas vertinamas kaip nesugebėjimas gyventi. Stašaičio tipo verslininkai atvirai atsisako valstybei mokėti mokesčius, kai tuo tarpu nuo eilinių mokesčių mokėtojų lupami devyni kailiai. Gariūnų turgaus tipo „komersantai“ atvirai tyčiojasi iš darbo žmogaus: kiek tu uždirbi per mėnesį, aš uždirbu per vieną dieną. Pensininkai, invalidai, bedarbiai ir kiti vargo ženklų paženklinti gyventojai priversti elgetauti. Siaūnia smurtas, kyšininkavimas, prievarta, savivalė. Kur mes gyvename, kokioje šalyje? Kur ta išpuoselėta demokratija, kur tas visuotinis pragyvenimo lygio kilimas, apie kurį mėgsta pasakoti valdžios vyrai, kai viskas vyksta atvirksčiai. Kiek galima taikstyti su tokia padėtimi? Kodėl valdžios vyrai, reikalaujama visuomenės laikytis tvarkos, patys daro netvarką, patys pažeidinėja įstatymus, reikalaujama kitų laikytis jų. Mūsų kasdieniniame gyvenime dominuoja džiunglių įstatymas: kas stipresnis (pinigingesnes), tas teisesnis. Viskas nežmoniškai brangsta, kai gyventojų pajamos lieka tos pačios. Valstybės valdžia visais varpais skambina, kad gyventojų pajamos padidinamos 5 proc., tuo tarpu nutyli, kokiais tempais tuo metu pašoka kainos maistui, komunaliniams patarnavimams, dujoms, elektrai ir pan. Vienu žodžiu - atlyginimai didėja aritmetine progresija, kainos kyla geometrine progresija. Karjeristai, užsidarę savo biurokratiniam kokone, jaučiasi padėties viešpačiais. Miesto valdžia tapo užkietėjusiais turistais po visą

pasaulį, vedami begalinio noro semtis patyrimo užsienyje. Uždaruose posėdžiuose, slaptai nuo visuomenės, rezgamos įvairios finansinės machinacijos, dokumentų klastojimas („K.d.“ Nr. 298, 1994.12.22, straipsnis „Miesto Valdybos slaptieji protokolai“). Paprastas mirtingasis už tokią veiklą jau seniai sėdėtų šaltojo. O šitiems ne motais - valdžiai! Jiems įstatymai negalioja, jie - neliečiamieji! Sakykite, kiek galima kęsti vietinių dievukų išdaigas? Ar dėl tokio gyvenimo žmonės, susikibę rankomis, stovėjo Baltijos kelyje? Ar dėl tokio gyvenimo žmonės liejo kraują, traiškomi penkiakampėmis žvaigždėmis pažymėtų tankų vikrais? Ne, ne dėl tokio! Ne dėl to ketverius metus, susiveržę diržus, kentėjome skurdą ir nepriteklių, kad kiti tuo metu tuktų mūsų sąskaita.

Mieli kauniečiai! Nebūkime abejingi savo likimui. Mūsų pačių abejingumas - mūsų pačių priešas. Laikas išsąmoninti: mums niekas nepadės, jei mes patys savimi nepasirūpinsime. Pavieniui mes nieko nepasieksime. Tikriausiai ne vienam teko įsitikinti, kad į mūsų asmeninius skundus, prašymus, maldavimus niekas nekreipė jokio dėmesio. Esame palikti likimo valiai. Atėjo laikas reikalauti valdžios tolerancijos mūsų, nuskriaustųjų ir pažemintųjų, atžvilgiu. Palaikykite visomis galimomis priemonėmis piliečių judėjimą „Naujoji Lietuva“ ir patys dalyvaukite po veikloje, ne pavieniui, o sutelktomis jėgomis. Ne maldauti, o reikalauti privalome.

Alfредas Kačinskas
„K.D.“

Pinigų beieškant

Kai atsiras lėšų restauruoti bernardinų vienuolyną, pasirodys, kad jį reikia atstatyti

Aušrinė Šeimienė

1594 m. LDK kancleris Leonas Sapiega šalia bernardinų centro - moterų ir vyrų vienuolynų bei parapišės šv. Onos ir vienuolynui priklausančios Bernardinų bažnyčios skyrė lėšų statyti naują - šv. Mykolo bažnyčią bei moterų bernardinų vienuolyną. Jam pritaikyti ir buvusio Eustachio Valavičiaus, LDK vicekanclerio ir Vilniaus vyskupo, dvaro pastatai.

Šį ansamblį Leonas Sapiega kūrė kaip paminklą sau ir visai Sapiegu giminei. Čia buvo įrengtas šeimyninis laidojimo rūsys, į kurį vienas po kito sugulė per dvidešimt Sapiegų. Ir vienas po kito bažnyčioje rikiavosi šios didikų šeimos, davusios Lietuvai 22 LDK vaivadas, 15 Lietuvos vyriausiojo tribunolo maršalkų, artilerijos generolų, vyskupų, - antkapiniai paminklai ir epitafijos. Sapiegos kūrė teatrus, muzikos, operos ir baletu mokyklas, kaupė didžiules bibliotekas, bet niekuomet neužmiršo Leono Sapiegos funduoto vienuolyno.

Paskutinis Sapiegų įnašas į šį ansamblį - 1906-1912 m. vykusi bažnyčios restauracija. 1888 m. Vilniaus generalgubernatoriaus įsakymu bažnyčia, kaip ir daugelis kitų katalikų maldos namų, buvo uždaryta. Ją plėšė ir niokojo kas tik galėjo: buvo sudaužyta daug skulptūrų, ornamentikos, išvogti ir parduoti užsienin paveikslai. Tik 1892 m. Sapiegos pavyko išrūpinti Peterburgo švietimo ministerijos leidimą atkurti Sapiegų šeimos mauzoliejų.

„Vienuolynas buvo be galo turtingas, - pasakoja archeologas Kęstutis Katalynas. - Jo kiemelyje XVII-XVIII a. pirmojoje pusėje susiformavo apie dvejų metrų storio kultūrinis sluoksnis. Tai buvo tiesiog šiukšlynas, kuriame radome daug importuotų daiktų: fajansinių indų, stiklo. Tuo metu tokie daiktai buvo labai brangūs. Radome kvepalų buteliuką, net brangakmenį. Nuo XVII a. vidurio šis kiemelis priklausė tik vienuolėms: buvo uždaras, ir šiukšlės iš kitur į jį patekti negalėjo (pagal to laiko papročius visos paplavos būdavo pilamos tiesiog į kiemą). Tokia prabanga visai nesiderino su bernardinų observančių regula“.

Po Antrojo pasaulinio karo visas šv. Mykolo bažnyčios turtas buvo „likviduotas“, o 1948 m. spalį priimtas Vilniaus miesto VK sprendimas atiduoti bažnyčią Architektūros valdybai. Jame, Maskvo Ščiusevo architektūros muziejaus pavyzdžiu, buvo ketinama įsteigti plataus profilio mokslinio tyrimo architektūros muziejų. Yra išlikę dokumentų, kuriuose tuometinis finansų ministro pavaduotojas A. Bobrovas teigia, jog „sąjunginiai organai muziejaus atidaryti neleido ir finansavimas 1952-iesiems metams nenumatytas“. 1956 m. buvo baigtas bažnyčios remontas ir jį perduota Centriniam techninės informacijos ir propagandos biurui, kuris išnuomojo bažnyčią Statybos ministerijos Orgtechstatybos trestui. Kitais metais buvo surengta statybos paroda, kurioje buvo eksponuojamos įvairios statybinės

medžiagos.

Dabartinio Architektūros muziejaus vedėja Marta Baužienė pasakojo, kad ji archyve matė M. Šumausko pasirašytą dokumentą, kuriame teigiama, jog bažnyčia atiduodama skulptorių dirbtuvėms. Tačiau tuometinis Vilniaus kultūros paveldo inspekcijos viršininkas J. Stasiulaitis parašė raštą Ministrų Tarybai, kuriame teigė, jog joje yra originalaus marmuro paminklai, o skulptorių dirbtuvėse nuolatos bus drėgmė, kuri gadins marmurą. Be to, ši bažnyčia miesto centre, o į dirbtuves teks vežti įvairias medžiagas ir t.t. Jis siūlė bažnyčioje įrengti architektūros muziejų. Ir M. Šumauskas savo sprendimą atšaukė!

1968 m. rugpjūčio 1 d. buvo įkurtas Architektūros nuolatos - Istorijos ir etnografijos muziejaus filialas.

Dviejuose iš keturių bažnyčios rūsių, kuriuose buvo laidojamos vienuolės, įrengtos saugyklos eksponatams. Na, o Sapiegų rūsys... Vedėja sako: „Kai atsikėlėm į bažnyčią, 1971 m., Paminklų restauravimo ir projektavimo instituto darbuotojai, vadovaujami patanotomo prof. Markulio, tyrinėjo Sapiegų palaikus. Tyrinėjo, tyrinėjo ir nebaigė. Kai galų gale tapo aišku, kad darbai nutraukti, nuėjome į rūsi. Ten buvo baisi netvarka. 1933 m. lenkai Sapiegos buvo padarę naujus karstus. Tuos karstus radome atidarytus, sukrautus vieną ant kito. Leono Sapiegos palaikai buvo iškelti iš kriptos, viena siena išdaudyta, o kita, atrodo, ištrupėjusi... Kiek pajėgėme, pačios tvarkėme, o vėliau padėjo studentai.“

Dvidešimt penkerius metus gyvuoja muziejus. Jo darbuotojai rūpinasi ne tik pačiu muziejumi, bet ir prižiūri bažnyčią. Gal nebus per drąsu tvirtinti, jog jų pastangomis šis nuostabus architektūros paminklas dar laikosi. Kitoks vienuolyno pastatų likimas. Pietrytiniame korpusė buvo privatizuoti keli butai. Spaudoje tuo metu plačiai aprašyta privatizavimo istorija. M. Baužienė pasakojo, kad vieni iš tų gyventojų ant kiemo grindinio laikė vištas ir vonioje raugino jų mėšlą, metė šiukšles į Sapiegų rūsi. Visi kiti korpusai per bemaž 50 metų sunyko taip, kad dabar belieka stebėtis, kaip jie dar negriūva.

Kultūros paveldo mokslinio centro direktorius Vitas Karčiauskas sakė, kad pernai, kai Lietuvos nacionalinis muziejus rengė reorganizuoti Architektūros muziejų ir išskirstyti jo fondus, Architektų sąjunga bei Paminklotvarkos departamentas pasipriešino tokiam sprendimui. Muziejus buvo atiduotas Kultūros paveldo mokslinio centro žinion „Manau, kad tokio muziejaus ekspozicijoje pirmiausia turėtų atspindėti architektūros istorija, - sako V. Karčiauskas. - Jis turėtų aprėpti ir statybinių medžiagų, restauravimo, paminklų istoriją. Turėtų būti komplektuojami ne tik dokumentai, projektai ar maketai, bet ir autentiški archeologiniai radiniai, demonstruojantys statybos raidą: kokliai, vryiai, durų rankenos. Paminklų restauravimo instituto metodiniame kabinete buvo kaupiami tokie daiktai. Bandė ir muziejus, tačiau... tik bandė. Jame nėra ir žmonių, kurie galėtų

dirbti šį darbą“.

Be to, dar nenuspręsta, kam bus pavaldus muziejus - ar centrui, ar Kultūros ministerijai. Pernai bažnyčia ir vienuolynas Vilniaus miesto tarybos sprendimu buvo gražinti Vilniaus arkivyskupijai. Tačiau, anot V. Karčiausko, savivaldybė muziejui nepasiūlė jokių patalpų, nors tai ji privalėjo padaryti. Tiesa, centras turi Vilniaus arkivyskupijos kurijos buvusio ekonomo kun. E. Paulionio raštą, kuriame žadama, kad muziejus „pakankamai ilgai“ galės naudotis šv. Mykolo bažnyčia.

Vilniaus arkivyskupijos kurijos ekonomo pavaduotojas Dainius Juozėnas sakė, kad arkivyskupija sprendžia klausimą, kaip šį vienuolyno ansamblį perduoti seserims bernardinėms, kurios dabar glaudžiasi Žvėryne. Po Antrojo pasaulinio karo dalis seserų išvyko į Lenkiją, o kitos pasiliko Vilniuje. Dabar joms atstatytos juridinės teisės.

Pernai Arkivyskupijos ekonomo tarnyba kreipėsi į Paminklotvarkos departamentą, kad, tvirtinant 1995 metų darbų

programą, šiam vienuolynui būtų skirta 0,5 mln. Lt uždengti stogus ir sutvarkyti perdengimus. Deja, kaip sakė Paminklotvarkos departamento generalinis direktorius J. Glemža, departamentas neali skirti lėšų visiems objektams, kuriems reikia remonto. Nebesitęs šiais metais ir archeologiniai tyrimai. Na, nebent Arkivyskupija ar pačios seserys bernadinės rastų lėšų, nors ir ne jos nuygveno šį vieną gražiausių Lietuvoje ir vienintelį Vilniuje renesansinių pastatų ansamblį. O juk bene prieš šešerius metus architektas R. Ziilinskas atliko architektūrinis tyrimus, o S. Simelionis parengė vienuolyno restauravimo koncepciją. Ta medžiaga iki šiol dulka Paminklų restauravimo instituto archyve.

Ir, matyt, dar ilgai dulkės, nes, anot Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo, iš valstybės biudžeto finansuojama „visų, ne valstybei priklausančių, bet visuomenės lankymui atvirų kultūros paminklų būtinų tyrimo ir konservavimo darbų 50 proc. išlaidų“. O, kaip teigia tas pats įstatymas, konservavimas - tai tvarkymas, kuris išsaugo objekto „esamą vertybės apimtį ir sudėtį“.

„L.A.“

NE SMURTAS, BET TAIKA

Vatikano Valstybės sekretorius kardinolas Angelo Sodano, Popiežiaus vardu, pareiškė užuojautą 19-os žmonių, žuvusių netoli Tel Avivo įvykdyto atentato metu, artimiesiems. Kardinolas Sodano apaštaliniam nuncijui Izraelyje arkivyskupui Lanza Cordero di Montezemolo pasiųsioje telegramoje rašo: šv. Tėvas, labai sujaudintas ir nuliūdintas žinios apie pasikėsinimą, meldžia Dievo gailestingumo žuvusiems ir dar kartą ragina visus šventosios žemės gyventojus smerkti smurtą ir siekti

teisingos taikos.

Pasikėsinimas - du savižudiški sprogimai - buvo įvykdytas Netanya vietovėje, netoli Tel Avivo. Palestinitis teroristas, pats žūdamas, susprogdino bombą žmonių minioje. Į įvykio vietą atvykus greitosios pagalbos gydytojams ir Izraelio kariuomenei, kitas teroristas - savižudys susprogdino antrą bombą. Pasikėsinime žuvo, neskaitant teroristų, 18 žydų kareivių ir vienas civilis; kelios dešimtys sužeistųjų, kurių devyni - sunkiai.

LRTV

Raginama deryboms ir humanitarinei pagalbai

Ką tik sugrįžęs iš apaštalinės kelionės Popiežius Jonas Paulius II kaip įprasta vidurdienį susitiko su šventojo Petro aikštėje susirinkusiais tikinčiaisiais. Kreipdamasis į juos Popiežius prisiminė savo ką tik pasibaigusią kelionę, pasidžiaugė gerais jos rezultatais. Po to kartu su aikštėje susirinkusiais sukalbėjo vidurdienio „Viešpaties angelas“ maldą. Po maldos jis dar kartą kreipėsi į tikinčiuosius ir pasakė:

„Iš Cečėnijos girdisi įsakmūs

raginimai nutraukti konfliktą, jau atnešusį daugybę aukų ir didžiulius sugriovimus. Tarptautinė bendruomenė įdėmiai seka kas vyksta šiame regione. Būdamas labai jautrus tokiems raginimams, kreipiuosi į atsakingus politinius veikėjus ragindamas ryžtingai imtis derybų ir, įveikus iki šiolei egzistuojančius prieštaravimus, pasiekti teisingą ir tvirtą taiką. Ypatingai kreipiuosi į katalikišką bendruomenę, ragindamas jos humanitarinės pagalbos organizacijas padėti sunkiai nukentėjusiems gyventojams. LRTV

Per sieną - į bažnyčią

Ignalinos rajone, prie Puškų gyvenvietės, Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje, atidarytas laikinas kontrolinis sienos pėsčiųjų perėjimo postas.

Cia judriausia būna sekmadieniai ir religinių švenčių metu, kada Baltarusijoje gyvenantys katalikai eina pasimelsti į Puškų bažnyčią.

Paroda „Baltai amžių saulėgrįžoje“

Romas Kvietkevičius

Latvių istorikas ir Lietuvos bičiulis Olgertas Talivaldis Aunas parengė parodą, kurios tikslas - žemėlapiais, archeologine ir etnografinė medžiaga, meno kūrinių ir kitais eksponatais iš Latvijos, Lietuvos, Baltarusijos, Karaliaučiaus krašto, Lenkijos ir Vokietijos atskleisti visų laikų baltų

istorijos tarpusavio ryšius. „Baltai amžių saulėgrįžoje“ pasakoja apie baltų genčių išplitimą ir dalijimąsi į atskiras etnines grupes, jų kultūros ir buities ypatybes, kovą su priešais iš Rytų ir Vakarų, seniausias baltų valstybes, Žečpospolita, Prūsijos bei Kuržemės-Zemgalos hercogystes, Livonijos vaivadiją, Rusijos carų

(Nukelta į 5-tą psl.)

Žmogus, Tauta ir laisvė

p. Valentino Čižausko paskaita, skaityta per Vasario 16-sios minėjimą Melbourne Lietuvių Namuose.

Vasario 16-toji lietuviui reiškia tautos galutinį atgimimą, visų lūkesčių ir siekių išsipildymą, tikrosios laisvės atsiekimą. Šios kilnios šventės proga verta keliomis mintimis perbėgti laisvės sąvoką ir tautos laisvės supratimą. Tautos pasišventimas ir laisvės pamilimas yra vertingas tautos ir savo valstybės meilės įprasminimas. Laisvė yra brangus ir nuo žmogaus asmens neatjungiamas moralinis gėris. Laisvės neturintis asmuo neturi gyvenimo prasmės. Nors lietuvių tauta ne kartą buvo pavergta ir persekiojama savo galingesnių kaimynų, bet dėl to ji nenustojo laisvės palaimos supratimo. Tas laisvės supratimas glūdi kiekvieno individo širdyje ir dvasioje.

Žmonės ir tautos savo individualybę žmonijos istorijoje atžymi pirmoje eilėje kultūriniais žygiais ir kūrybiniais laimėjimais. Dievas išskyrė žmogų iš kitų gyvosios gamtos kūrinų jo galia kurti, kartu įpareigodamas ta dieviškąja malone naudotis. Tad žmonės, kaip individai, ir tautos, kaip natūralios žmonių bendruomenės, visada atkakliai kovoja už sąlygas, kuriose nevaržomai galėtų reikšti savo kūrybinę individualybę. O tos sąlygos - tai žmogaus ir tautų laisvė.

Keičiasi visokios kryptys, partijos, junginiai su laiko sąlygomis, su istorinėmis aplinkybėmis. Bet amžina palieka asmenybė su savo laisvės troškimu, su pareikštu ar nepareikštu geresnio gyvenimo ilgesiu. Iš čia kyla jos polinkis veikti, kurti, t. y. reikšti dvasines galias išviršinėmis formomis. Už tai laisvoji asmenybė yra kultūrinės kūrybos laidas. Iš čia išplaukia ir tautinės laisvės mintis. Juk tauta yra ne kas kita, kaip kolektyvinė asmenybė, kurios narius jungia dvasiniai saitai. Kaip asmuo, taip ir tauta trokšta laisvės pirmiausiai savo netrukdomam dvasinių galių pasireiškimui. Tautos laisvė išryškinama suverenumo įgijumu, savo valstybės turėjimu. Tautinė valstybė yra asmens pagrindinių teisių išdava. Asmuo ir tauta yra neatskiriama ta prasme, kad kiekvienas žmogus visuotinei žmonių giminei priklauso tik per savo tautinę bendruomenę. Asmens pagrindinės teisės savo atbaiga, randa tautos teisėse, kurių svarbiausioji yra tautos laisvas apsisprendimas, įgalinąs tautą sukurti savo suvereniską organizaciją - savo tautinę valstybę. Laisvė esminiai nėra ir negali būti pati sau tikslas. Žmogus, pastatęs patį aukščiausiu ir vieninteliu tikslu, nebežino, ką daryti, kai to tikslo pasiekia. Tautos laisvės varžymas arba jos atėmimas yra žiaurios kolektyvinės žmogžudystės aktas. Pastangos šiuos nusikaltimus paslėpti arba pateisinti yra nusikaltimų sąrašo didinimas. Visi tie, kurie sąmoningai ar nesąmoningai užmerkia akis prieš šių faktų tikrovę, laikytini fiziniai egzistuojančiais pusžmogiais.

Retai kuriai kitai tautai pasitaikė toks sunkus ir permainingas likimas kovose dėl laisvės ir nepriklausomybės. Šis likimas, galima sakyti, persekioja lietuvių tautą iki šios dienos. Mūsų tauta negali nė minutės ramiai

atsikvėpti, nes nuolatos jaučiamas spaudimas iš aplinkinių kaimynų. Atrodo, kad lietuviui vien tik kova už laisvę įprasmina savo tautos istoriją, Lietuvių tautos gyvenimas yra nenutraukiamas laisvės kovų junginys. Sunku tiksliai nustatyti, kada prasidėjo šios kovos, bet patys seniausieji istoriniai daviniai liūdi, kad nenutraukiama lietuvių tautos budrumą, ruošimąsi gintis bei patį nuolatinį gynimąsi nuo kitų tautų pastangų pavergti ją ar išstumti iš jos valdomų teritorijų. Neabejotina, kad lietuvių tauta daugelį metų valdė plačias teritorijas, kuriose ji gyveno, medžiojo, vertėsi žemės ūkiu, gaudė žuvis savoje jūroje, ežeruose ir upėse. Lietuvių gyvenamos ir valdomos žemės vakaruose siekė Baltijos jūrą, rytuose ir pietuose rėmėsi į Juodąsias marias ir savo kaimynų valdas, su kuriais geruoju gyveno arba vedė nuolatinės kovas.

Lietuvius, kaip laisvę mylintis asmuo, niekur nėra istorijoje kaltinamas kaip grobuonis, kitus skriaudžiantis, žiaurus despotas. Jis greičiau buvo sutiktas kaip savas, kaip geras kaimynas, bet ne kaip priešas. Mūsų kunigaikščiai ir valdovai, valdantys į lietuvių žinią patekusias teritorijas, prisitaikė vietos sąlygoms, priėmė Rytų krikščionybę ir papročius, - ir ištirpo, kaip rūkai ant saulės spindulių sparnų. Šis svetimiesiems parodytas gerumas tautai atnešė tik nelaimės, bet tuo laiku jie to nesuprato. Sako, kad esame kalti, jog vieni iš paskutinių priėmė krikščionybę, per vėlai išmokome rašyti, per vėlai tauta buvo persunkta vakarų kultūra. Turėjome užtenkamai galių valdovų ir fizinių galių sukurti imperiją, tačiau nebuvo įstengta kultūriniai įtaigoti pačią tautą. Tuo pačiu mūsų didžiūnai, patys to nežinodami ar nesuprasdami, dingo savajai tautai.

Tas pat atsitiko ir vėlesniais laikais su mūsų aristokratija, o tuo pačiu ir švietimoje. Ji perėmė kitų kultūrą, net nesulietuvino jos savo kalbos priemonėmis, neapvilko jos savo tautos žodiniams rūbais. Laisvam bajorui gėda lietuviškai kalbėti su savo bernu - baudžiauninku. Ilgainiui ir ši tautos dalelė buvo nurašyta. Tautos kamienas paliko vienas: be vadų, be mokslo, be kultūros, be laisvės. Bet koks patvarus ir stebūklingai gajus, dvasiniai ir fiziniai pajėgus pasirodė tas dar didžiųjų kunigaikščių laikais įdiegtas laisvės jausmas sermėguoto, suvargusio kaimiečio dvasioje ir širdyje. Pilkas kaimo bernelis, slapta gabendamas per sieną knygas, arba eilinė kaimo moterėlė, po skvernu slėpdama lietuvišką maldaknygę, sukuria naują epochą, rodo ateities laisvės žiburėlį. Tie paprastai, laisvę ir savo gimtąją kalbą mylintys žmonės, išryškina vieningos kovos bei rezistencijos pavyzdį, vėliau tapusį tautos charakterio uolūtu, josios papročiu. Nežiūrint visų šimtmetinių vargų ir spaudimų, tautos pilkasis kamienas išsaugojo savo kalbą, pasaulėžiūrą, tikybą, sukūrė sau aukšto lygio kultūrą, meną, literatūrą. Baudžiaivos pačiams nukritus nuo jų kojų ir rankų, ir kantiems nustojus plakti jų nugaras, jie greitai išsiaugino savo vadus. To

aristokratų palikto tautos kamieno laisvės troškimas buvo tautos išgelbėjimas. Buvusio baudžiauninko lietuviška širdis lėmė, kad atsirado kūrėjai savanoriai kovai už nepriklausomybę. Jų uždegtas laisvės žiburys jau daugiau nėra gesinamas. Jų pradėta laisvės kova buvo apvainikuota Vasario 16-tąja. Politinė nepriklausomybė - praeties didybės ir didvyriškumo pažadinta ir tautos kamieno išsaugota - buvo atlyginimas už ištikimybę tautos genijui.

Prireikė vėl to tautos kamieno stiprybės ir dvasios per sekancias okupacijas, trėmimus, kalėjimus, žudymus. Ir vėl reikėjo jaunųjų bernelių ir merguželių laisvės žiburėliui ginti. Vėl liejosi tautos partizanų kraujas, vėl verkė motulė, ant vartelių rymodama. Sibiro tremtiniai, politiniai kaliniai ar kankiniai, Vilniaus televizijos bokšto gynėjų tuščios rankos, bet laisvės trokstančios krūtinės prieš sovietiškuosius tankus. Kovo 11-toji. Tauta vėl laisva. 20-tojo amžiaus devynialvis sliubinas - komunizmas merdi.

Atsikvėpė lietuvių tauta laisvės atodosiu. Malonus gelių kvapas, žaliuoja žydinčios pievos, plevėsuoja senoji trispalvė. Tauta, per daugelį amžių užgrūdinta laisvės kovose, turi saugoti ir pasilikti ištikima laisvės troškimams. Laisvė yra žmogaus prigimties savybė veikti be išorinės prievartos, laisvė yra galia daryti visa, kas kitam nekenkia. Laisvės ribos siekia tiek toli, kiek jos netrukdo kitam asmeniui naudotis tokiomis pat laisvėmis. Šias ribas paprastai nustato įstatymas. Ne kiekvienas įstatymas yra tinkamas laisvės apsprendimas ir įprasminimas. Tik tie įstatymai, kurie nevaržo natūralių žmogaus teisių ir kurie tarnauja žmonėms, yra pagrindas laisvės apsaugai.

Dabar dažnai kalbame apie dabartinės Lietuvos laisvės ir bendrą tvarkymąsi. Yra ten ir gero, ir blogo. Nebūtum savo krašto sūnus ar dukra, jei nesirūpintum jo gerove.

„Lietuvos visuomenė aukščiausiai kelia vertybes, kuriomis yra grindžiama Vakarų civilizacija, būtent: žmogaus teisės ir laisvės, tolerancija, sveiką nuovoką ir išmintingą ūkininkavimo būdą. Tas vertybes lietuvių tauta kaupė ir puoselėjo per amžius, ir jų nesugebejo sunaikinti žiauri sovietinė okupacija. Remdamasi šiomis vertybėmis, Lietuva iškilo į kovotojų prieš „blogio imperiją“ pirmąsias gretas. Visas pasaulis, užgniauzęs kvapą, stebėjo grumtynes tarp dvasios jėgos ir tuožmniausios karo mašinos. Visi tada žavėjosi Lietuva. Tos vertybės - tai Lietuvos politinis kapitalas.

Paroda „Baltai amžių saulėgrįžoje“

(Atkelta iš 4-to psl.)

valdymo laikotarpį, tautinį atgimimą ir nepriklausomų valstybių sukūrimą, sovietinę okupaciją ir nepriklausomybės atkūrimą. Apžvelgiamas laikotarpis nuo 2-ojo tūkstantmečio prieš Kristų iki mūsų dienų. O.T.Auno nuomone, Baltijos valstybių likimas visada buvo ir yra

Deja, tas kapitalas liko užšaldytas, jo dividendais šiandien Lietuva nesinaudoja“ (J.A. Antanaitis „Pasaulio Lietuviai“).

Yra daug taisytnų dalykų. Kai kas labai įskaudina tautos kamieno išsaugotus laisvės ir lietuviškos dvasios principus. Dar gyvi yra verkiančių vaikučių, dejuojančių motinų, kankinamų vyrų, vežamų į Sibirą, liūdininkai. Dar neužžėlė Lietuvos partizanų kapai, dar neužgijo politinių kalinių kankinimo žaidzos, o dabartiniai valstybės vadovai to negali ir tikriausiai nenori prisiminti.

Sitaip šneka Laisvosios Europos radijas (lapkričio, 1994 m.): „Daugeliui LDDP seimo atstovų visiškai neaišku, kuo skiriasi pokario Lietuvos partizanai nuo tarybinių partizanų. Vienas LDDP frakcijos narys sakė, kad reikėtų išduoti rezistentų pažymėjimus kai kuriems komunistų partijos vadams, nes jie irgi to užsitarnavo. Rezistencijos Dalyvių Teisių Komisija iš tikrųjų rezistentų, kurie išliko gyvi, panaikinta, ir, įkurtas naujas Centras iš LDDP vyriausybės paskirtų žmonių, kuriems tarybiniai partizanai yra nemenkesni, o gal net geresni, už Lietuvos partizanus“. Ne veltui Lietuvos Rytas (š.m. sausio 6 d.) skundžiasi: „Šiuo metu Lietuvos valstybėje daugiau griunama, negu statoma“. Peršai mintis, kad statomas tik pilaitės, kaip kyžiuočių laikais, tik šį kartą jų savininkams, buvusiems komisarams, nuo Sibiro tremtinių ir užsienio lietuvių gintis.

Kokia laisvės idėjos ironija, kai grįžęs Sibiro tremtinys randa savo ūkyje ponaujantį, jį šautuvo buože į vagoną įgrūdusį, stribą. Tai saugotos ir brangintos laisvės galutinis išjuokimas. Dar tik reikia, kad vieną gražią dieną mūsų dabartinė valdžia pasiųstų savo pasiuntinius į Maskvą Jelcino ar kurio kito ruskelio saulės parvežti. Ir dėlto kiekvienas lietuvis, kurio širdyje dar teberusena senoji protėvių dvasia, turi kalbėti, dirbti, kultūringai be sustojimo veikti, kad mūsų kraštas būtų tikrai laisvas, be jokių melų, saldžiažodžiavimų ir apgaulės. Tauta turi pagaliau atsibusti, pasipurtyti ir atsikratyti visų netikrų tarybinių pranašų.

Į pilną žmogaus gyvenimą veda darbas ir pasišventimas savo šeimai, savo artimui, savo tautai. Kaip brangi savoji šeima, taip brangi savoji tauta. Niekur žmogus nesijaučia taip savas, kaip tarp savųjų. Niekur nėra taip svetimtas, kaip tarp svetimųjų. Žmogus yra laimingas kurdamas ir dirbdamas saviesiems ir savo tėvynei. Tauta yra gyva savo vaikų meile ir auka. Toji tauta nemiršta, dėl kurios daugelis miršta. Gyvens per amžius ir lietuvių tauta, nes jos vaikų mirtis išpiko jai gyvybę. Kartų kartos per amžius nešė tautos laisvės žiburėlį. Jis dega piliakalnių gelmėse, knygnešio, savanorio, partizano kape, senelio pasakoj, sesutės dainoj, Rūpintojėlio susimąstyme, lietuviškos kalbos skambėjime. Dieve, laimink tas rankas, kurios jį saugo ir globoja, kad piktai vėjai neužpūstų.

priklausomas nuo jų tarpusavio santykių, todėl svarbu, kad šią parodą pamatytų ne tik Latvijos, bet ir Lietuvos gyventojai. Deja, istorikas neturi tiek lėšų, kad galėtų atvežti parodą į mūsų šalį, todėl galinčius parenti ju iniciatyvą kviečia kreiptis adresu: Olgertas Talivaldis Aunas, Latvija, Rīga, K.Barona iela 37, dz 7, tel: 29 22 81. „L.A.“

Asmenys ir Organizacijos prisidėjusios prie Sovietų S- gos sukūrimo

Marxas ir Engelsas, paskelbdami Komunistinio Manifesto ir Marxas su savo knyga „Kapitalas“ sudarė teorinius pagrindus Sovietų S-gai.

Leninas su gausiais raštais, liečiančiais komunistinės Valstybės tikslus, santvarką, ūkį, vidaus ir užsienio politiką, bei revoliucinę taktiką užbaigė komunistinės Valstybės sukūrimo planą. Leonas Trockis, Raudonosios Armijos vadas ir Jukums Vacietis, 9 latvių pulkų vadas, kovodami atskirai, po beveik keturių metų nugalėjo caro armijos baltuosius generolus. Iš aukščiau patiekto, tik dalinis medžiagos, sunku pasakyti kuriam iš jų tenka „garbė“ baltųjų rusų nugalėjimas - Trockiui, ar Vaciečiui?

Atskirai reikalinga paminėti daug prie komunizmo įsteigimo Rusijoje prisidėjusius keturis asmenis tai: Lenina, Stalina, Molotova ir Kaganovičių. Paskutiniai trys, Leninui ir Trockiui gyvenant užsieny, įdėjo visas pastangas ne tik pačio komunizmo, kaip Valstybės sukūrimo caristinėje teritorijoje, bet jie visi trys yra daugiausia atsakingi už tuos milijonus išžudytų nekaltų žmonių. Paskutinis retas dalykas, kad jiems pavyko mirti natūralia mirtimi...

Kas sunaikino Sovietų S-gą?

Jau patys komunizmo pagrindai ir tikslai: panaikinimas nuosavybės ir tautines valstybes ir persekiojant religiją, prieštarauja kiekvieno žmogaus prigimčiai ir komunizmas jau buvo pasmerktas mirčiai kartu su jo atsiradimu. Palyginti ilgokai, net 73 metus, pasisekė jam išsilaikyti tik dėka baisiausių žiaurių priemonių ir naudojant melagingą propagandą, bei paramą kapitalistų.

Prieš religiją buvo panaudota visas valstybės aparatas, bet jos visiškai panaikinti nepavyko.

Pirmaisiais dešimtmečiais nuosavybė buvo beveik panaikinta, bet vėliau badai grąšant, pradendant su privačiais sklypeliais, su „sodais“ ir karve bei paršuku buvo bandyta imperiją gelbėti nuo bado. Geriausios komunizmo nesekmės rodiklis ekonomijoje yra tai, kad Sovietų S-ga, turėdama geriausią dirvožemį pasauly, buvo priversta pirkti duoną iš JAV, Australijos ir Kanados, kai caro laikais Rusija grūdus eksportavo.

Trys pagrindinės jėgos sunaikino Sovietus: a) nacionalizmas pavergtų tautų, b) religinis įsitikinimas tikinčiųjų ir c) demokratinės laisvės.

„Darbininkų Rojus“ suplanuotas Markso-Engelso, įgyvendintas Lenino, Stalino, Molotovo, Trockio, Kaganovičiaus, Berjos ir eilės kitų paliko apytikriai istorikų apskaičiavimu apie 65 mil. aukų. Dalina atsakomybė dėl šių aukų krenta taip pat ant demokratijos Vakarų vadų: Roosevelto, Čurčilio, Trumano, Eisenhaverio ir Bušo už pragaistingas Maskvos, Teherano, Jalto ir Potsdamo konferencijas ir rėmimą Kremliaus valdovų, kad išlaikyti jų imperijos „stabilumą“.

Pavergtos tautos Sovietų S-goj buvo patikimaisi sąjungininkai Vakarų demokratams. Vietoje įvairiausių derybų su bolševikais, kuriose Sovietai Vakarų apgaulinėjo, Vakarai privalejo suorganizuoti visų 15 Sovietų Respublikų „Išsilaisvinimo Tarybą“. Vietoje išlaidų įvairioms konferencijoms, finansiniai remti tą Išsilaisvinimo Tarybą, duoti daug platesnę žinių informaciją per Amerikos balsą prieš į Kremliaus vedamus visame pasauly „išsilaisvinimo karus“. Maskvai atsakyti: neteisėtai 15 pavergtų respublikų išsilaisvinimu. Šitos politikos pasekmė būtų buvęs ir daug anksčiau įvykęs Kremliaus imperijos žuvimas, daug milijonų žmonių gyvybių būtų išgelbėta ir daug milijardų Vakarai būtų sutaupę ginklavimosi išlaidoms.

Lietuviai pirmąją priešbolševistinę kovą

Cia bus paminėta visa eilė įvykių ir asmenų rodančių lietuvių tautos nepaprastą pasiryžimą, drąsą ir pasiaukojimą labai nelygioje ir dažnai beviltiškoje kovoje prieš sovietinį komunizmą.

Pirmas toks dramiškas aktas įvyko 1940 birželio 14-15 naktį laike paskutinio ministerių kabineto posėdžio. Prez. A. Smetona siūlė ultimatumo nepriimti ir padaryti simbolinį pasipriešinimą. Negavęs daugumos posėdžio dalyvių pritarimo jis protesto ženklais išvyko į užsienį. Mūsų kaimynai latviai ir estai tokio protesto nepadarė ir buvo tuojau ištremti.

Antras jau visos tautos nepaprasto ryžto veiksmas tai 1941 metų sukilimas, prasidėjęs Vokietijos-Sovietų karui. Šis sukilimas, slėpė savyje nepaprastą riziką, pareikalavo daug aukų (žiūrėk skyrių Sukilimas 1941), bet paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Nei viena kita respublika panašų sukilimą nebandė pradėti.

Lietuvių tautos partizaninės kovos 1944-1952, tai tautos patriotizmo vainikas, rodes žmonių Tėvynės meilę nežūrint aukščiausios kainos už ją.

Vienas iš partizanų vadų, Juozas Lukša, 1947-12-15 apsiginklavęs ir pasirūpinęs pakankamai medžiagos apie partizanų veiklą, nutarė per Geležinę uždangą pasiekti Vakarų Vokietiją. Po kovų ir nepaprastai pavojingos kelionės tikslą pasiekė. Čia per porą metų jis parašė knygą „Partizani už Geležinės Uždangos“ ir vykdydamas savo priesaiką vėl grįžo į Lietuvą tęsti laisvės kovą. Išdavimo pasekoje Juozas Lukša žuvo kovos metu 1951 m., rugšėjo mėn. (Ištraukos iš J.P. Kežio „Terorizuojama ir naikinama Lietuva 1938-1991 m.“)

Melbourno Lietuvių Bibliotekoje

Gauti leidiniai:

Liudo Dambrausko „P olitinių aistrų stūry“, atsiminimai, apmąstymai, Kaunas 1994 (perdavė Leonas Geštautas).

Vytauto Mizerio „Atminties sodas“, pedagoginė beletristika, Vilnius, Valstybinis leidybos

6 Gerb. Australijos Lietuviai,

Kreiptuosi į Jus norėdama informuoti apie leidžiamą mano Tėvelio kompozitoriaus Aleksandro Kačanausko kūrinių rinktinę. Tai pirmasis ir, matyt, vienintelis bandymas išsaugoti šio nepelnytai užmiršto kompozitoriaus palikimą. Keturiuose tomuose yra surinkti geriausi kūriniai, atspindintys visą jo įvairiapusę kūrybą. Dalis kūrinių iki šiol niekur nebuvo skelbti, kiti buvo spausdinti tik prieškarinėje Lietuvoje.

Visuose keturiuose tomuose: „Solinės dainos“, „Chorinės dainos“, „Instrumentiniai kūriniai“ ir „Giesmės“ yra ir originalių kūrinių, ir harmonizuotų lietuvių liaudies dainų. Tikiuosi, kad ši rinktinė padės praplėsti Lietuvos muzikinių kolektyvų repertuarą. Skaudu, kad Aleksandro Kačanausko kūryba negyvena Lietuvoje šiandien, kad net ši pavardė daugelio kultūros veikėjų yra pamiršta. Teko tebėti ir klausytis tokios gražios Dainų šventės, dainavo tiek puikių lietuvių chorų, tačiau taip ir neteko išgirsti nė vienos Tėvelio dainos. Žinoma, tai ir nėra nuostabu, nes jų šiandieninėje Lietuvoje teisiog nebuvo išleista. Jos egzistavo tik archyvuose ir retų leidinių skyriuose bibliotekose. Laikau savo šventa pareiga šią situaciją pakeisti ir sugrąžinti Tėvelio kūrybą Lietuvos žmonėms, todėl ir ėmiausi savo ir suaukotomis lėšomis leisti jo kūrinių rinktinę. Pirmasis tomas - „Solinės dainos“ jau atspausdintas. Tuojau pasirodys ir „Chorinių

dainų“ tomas, kur yra kūrinių tinkančių ne tik suaugusiųjų, bet ir vaiku chorams, etnografiniams ansambliams. Kiek vėliau bus išleisti ir kiti du tomai.

Labai norėčiau pasiūlyti šį tikrai geros muzikos rinkinį ir Jūsų vadovaujama kolektyvui. Jau esu paskelbęs prenumeratą paštu. Galima užsiprenumeruoti kiekvieną tomą atskirai (kaina \$10 + \$1 pašto išlaidoms) arba visus kartu (kaina \$30 + \$4 pašto išlaidoms). Tai patikimiausias, o daugelyje Lietuvos vietų ir vienintelis būdas įsigyti šią rinktinę, nes pristatyti į visus knygynus jos aš nepajėgiu. Tu pačiu norėčiau paprašyti šią informaciją perduoti visiems Jūsų aplinkos žmonėms, kurie, Jūsų manymu, galėtų ja susidomėti, nes aš visų tiesiogiai negalėsiu pasiekti, o labai norėčiau, kad kas nors liktų nežinios.

Smulkesnės informacijos prašom kreiptis į mane adresu Voveraičių 3, 3009 Kaunas arba telefonu Kaune 73 01 32. Lithuania.

Galima įmokėti Commonwealth Bank of Australia, Sydney, Australia SWIFT CIBA AU25, A/c Nr.1135-375401-699 „for credit to“ State Commercial Bank of Lithuania, Basanavičiaus 7, Vilnius, Lithuania, SWIFT BARU LT 2X „for further credit to“ Kaunas Branch, Zaborienė Aldona, a/c Nr. 06400029/081070410

Su pagarba,
Aldona Kačanauskaitė-
Zaborienė

Dokumentą nagrinėja Bažnyčių hierarchai

Praejusias metais pasibaigė pasirengimas ketvirtajam katalikų-protestantų dialogo etapui. Jau paskirti specialios teologų komisijos nariai. Pirmasis komisijos posėdis įvyks šių metų rugsėjį. Taip pat praėjusiais metais buvo surengtas bendras katalikų ir liuteronų pareiškimas „Dėl nuteisinimo tikėjimu“. Tokiu būdu kaskart stiprėjęs abiejų Bažnyčių teologų įsitikinimas, kad ir katalikai ir liuteronai vienodai supranta nuteisinimą tikėjimu, pagaliau priartėjo prie autoritetingo pareiškimo. Šiuo metu teologų

parengtą dokumentą nagrinėja abiejų Bažnyčių hierarchai.

Kaip žinia, prieš 450 metų ginčas dėl nuteisinimo tikėjimu pradėjo Vakarų Bažnyčios skilimą. Liuteronų Bažnyčioje nuteisinimas tikėjimu yra viena pagrindinių tikėjimo tiesų. Tad bendras katalikų ir liuteronų pareiškimas šiuo klausimu galėtų būti palygintas tik su 1965 metais įvykusiu abipusės ekskomunikos tarp Romos ir Konstantinopolio peržiūrėjimu. Jeigu bus galima išrišti klausimą, dėl kurio prasidėjo Vakarų Bažnyčios skilimas, tai galima turėti viltį, kad kiti prieštaravimai irgi bus išrišti.

Padėka

Likimo buvo lemta po 50 metų susirasti brolių Ernestą Matulionį egzotiškoje Australijoje. Nors brolis ir brolienė ne be pirmos jaunystės ir nesveikatingi žmonės, tačiau nepagailėjo jėgų ir išlaidų supažindindami su Australijos miestais, vaishingais ir nuosirdžiais draugais. Neišdildomą įspūdį paliko viešnagė Phillip Island pas p.p. A. ir V. Baltrukonius, Geelong'e subuvime prie jūros, Ballarat'e,

Daylesford'e ir kt. vietovėse. Malonu buvo pabendrauti su p.p.L. ir K. Bartaškais, p.L. Petruševičiene, p.D. Zoniene, p. Juškevičiene, neišsenkamos energijos garbingo amžiaus p.A. Latviene ir kt. labai maloniais Australijos lietuviais.

Dėkoju broliui ir brolienei už materialinę pagalbą ir malonias akimirkas.

Visiems linkiu sveikatos ir laimingų, ilgų, gyvenimo metų.

R. Namajuškienė

centras 1993. Autoriaus dovana V. Lazauskui. V. Lazauskas perdavė bibliotekai.

„Šiuškų šeimos likimo pėdsakai“, 1993 Vic. Australia.

Jonės Zitkevičienės dovana bibliotekai: Vilniaus žemėlapis „1993 Geros kloties Jums linki Vilnius“. „New Lietuviškas-English-Deutsch žemėlapis: Vilnius 1:23000, 1:6000“. Lietuvos respublikos administracinis žemėlapis 1:600 000“. Parengė

Kostas Aleksynas „Aušta aušrelė“, lietuvių liaudies dainos Kaunas 1989. „Dainų šventė“, pasaulio lietuvių dainų šventė Lietuvoje 1994. „Grįžtu į Lietuvą“, Australijos lietuvių koncerto programa 1994.

„Architektas Edmundas Arbas Arbačiauskas“, Architektūra, tapyba, piešiniai, Vilnius 1992. „Vaga“ (autorius dovana bibliotekai per Jurgį Zalkauską).

Nuoširdus acū!
J. Mikštas, Bibliotekos vedėjas

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Lietuvos Nepriklausomybės šventę minėjome vasario 19 d. Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Organizacijos su Vėliavomis ir Garbės Sargybmis su procesija žengė su kunais, Dievo berniukais, nešančiais ornamentinį lietuvišką Kryžių. Parapijos choras, grįžęs iš atostogų, vadovaujamas Petro Morkūno, pasitiko su giesme „Tėve dangaus“ ir per Mišias giedojo „Viešpatie, parodyk kelią“, „Laukų, laiminimas“, „Sventas, Sventas, Apsaugok Aukščiausias“ ir „Lietuvos himną“, kartu giedant ir visai bažnyčiai. Dalyvavo 240 žmonių. Šios bažnyčios klebonas kun. Robert Coghlan iškeliamas į Healesville, tai kun. Pr. Dauknys jam nuoširdžiai padėjo už mūsų priėmimą lietuviškom pamaldom ir sekmadieniais savo mokyklą užleidžiant mūsų Parapijos Sekmadienio mokyklai. Už jo ypatingai gerą širdį lietuvių atminimui jam įteikė tautinių raštų dailią juosta, kurią buvo gavęs iš savo sesutės Kaune. Šv. Mišių skaitymus atliko Nepriklausomos Lietuvos Respublikos Garbės Konsulas Kęstutis Lynikas, o kun. Pr. Dauknys tarė šiai iškilmei skirtą žodį. Mišioms tarnavo Dievo berniukai: Justinas Balbata, Audrius Skeivys ir Rimas Statkus. Tai buvo reto iškilmingumo pamaldos už Tėvynę Lietuvą ir už Laisvę žuvusius savanorius karius, šaulius, partizanus, prie Dievo širdį keliančiom giesmėm.

Svečiai kunigai. Jūs iš Lietuvos atostogom išsikvietė Jufefa Simutienė, gyvenanti Melbourno priemiestyje Moonee Ponds. Tai

kun. kanauninkas JUOZAS PEČIUKONIS, Vilkaviškio vyskupijos kurijos kancleris, gimęs 1950.4.23, kunigu išventintas 1978.3.28. Kun. JONAS PAULAUSKAS - Sv. Arkangelo Mykolo bažnyčios klebonas Gargžduose. Ta bažnyčia per karą buvo sudegusi, tai jis naujai atstatė. Jis gimė 1950.5.27.

Mūsų Parapijos Sekmadienio Mokyklos mokslo metų atidarymas vyko vasario 19 prieš Nepriklausomybės pamaldas. Tėvėlių buvo atvežta naujų mokinių į Vaikų Darželį ir į klases. Mokyklos Globėjas kun. Pr. Dauknys nuoširdžiai padėjo iki šiol buvusiems Mokyklos Vedėjui Audriui Balbatai už gabų mokyklos vadovavimą, visiems mokytojams ir Algiiui Klimui, kuris perima mokyklos vadovavimą. Tą australų katalikų pradžios mokyklą iškeliamą kitur, o į šią mokyklą atkeliamą katalikų vidurinė mokykla - gimnazija, tai ir mūsų mokyklos vadovas gauna taip pat Direktoriaus pavadinimą.

Parapijos išlaikymui aukovo vokeliais bendra suma: \$100 J.&A. Lekniai, \$100 J. Sarapienė; po \$70 aukovo E. Dziukienė, R. Klimienė; \$65 R. Strunga, \$50 J. Grigaitienė, \$45 A. Kelly; po \$40 aukovo J. Barkienė, M.&E. Matulioniai, J.&P. Mulevičiai; \$30 O. Rukšėnienė, \$20 E. Bendžius.

\$50 anksčiau aukovo A.V. Bieliauskai, kai pavardė nebuvo aiškiai parašyta, tai išėjo kitos raidės.

Visiems aukojusiems ir kartu prisintusiems „Tėviškės Aidų“ prenumeratas, nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknys.

Metinis susirinkimas

Melbourno Katalikų Moterų Draugijos metinis susirinkimas įvyks kovo mėn. 12 d. 2 val. p.p. Moterų Seklyčioje.

Visos narės prašomos dalyvauti.

LKM Draugijos valdyba

Padėka

Sirdingai dėkojame Socialinės Globos Moterų Draugijai Melbournе už skirtą „Tėviškės Aidams“ vieno šimto dolerių (\$100) paramą.

ALK Federacija ir „T.A.“
Redakcija ir administracija

MUŠKE'S BALTIC & WORLD TRAVEL

Latvių Kelionių Agentūrą 14 metų patirtis į Pabaltijį

- * Ruošiamos grupinės kelionės į Lietuvą 1995 m. Gegužės, Birželio ir Liepos mėnesiais.
- * Patarnaujame su giminių iškvietimais iš Lietuvos. (Bilietus galima atsiimti VILNIUJE).
- * Mūsų agentūra naudoja LUFTHANSA, SAS, LOT ir kitas oro linijas skrydžiams į Lietuvą.

SKAMBINKITE: dienos metu Angelikai (03) 867 7155
Vakarais (7-11 val.) Henrikui Antanaičiui (03) 857 8338

MUSKE'S BALTIC and WORLD TRAVEL (Lic. 31760)
Suite 17 Albert Square, 37-39 Albert Rd. Melbourne.

7 Australija ir Naujoji Zelandija

Maldos
Apaštalavimas

Jo Šventenybė popiežius Jonas Paulius II MA nariams kovo mėn. skyrė šią intenciją: **Už tuos, kurie kenčia ekonominės sistemos skriaudas.**

Trumpas rytmetinis aukojimas:
Visa aukojų Tau, Sventiausioji
Jėzaus Sirdiel

Kai upėje arba ežere plaukia žuvis, ji nežino, kad yra vandenyje. Lygiai taip ir žmogus. Kasdien gyvenamas ekonominėje sistemoje ne visada pajunta visu kartumu tos sistemos neteisęs. Prekyboje, pramonėje - dėl daugelio ekonominių reikalų pasaulio vadovai bėgioja vienas pas kitą, kalbasi, planuoja ir kits kitam pateikia priekaištus bei reikalavimus. Kiekvienas stengiasi geresnį kšnij sau pasilikti, o kaimynui įsilyti kaulą. Ne kartą subėga didieji prie keturkampių, trikampių ir apvalinių stalų. Daugeliu atvejų ieškoma atsakymų kaimyno sąskaita, bet ne teisingu pasidalinimu. O mažasis žmogus kenčia. Darbininko pasaulis keičiasi greičiau, negu spėjama su juo eiti. Kur seniau dirbo keli darbininkai pelnydami sau ir savo šeimai kasdieninę duoną, šandien toje vietoje riokso kompiuteris ar be jokių trugdymų brazda automatizacijos įrengimai. Darbininku šalia vietos nebeliko. Darbininkas buvo priverstas išeiti į gatvę ir prašyti bedarbio pašalpos. Net ir tokiu atveju, kada ekonomika taisai, monopolijų viešpačiai ne visada suranda darbo joiėškanciam. Stengiamasi apsieiti automatizacijos arba darbo eigos suprasinimu. Tai daroma siekiant sukaupti kiek galima didesnį pelną.

Sv. Tėvas enciklikose, o Katalikų Bažnyčia kiekviena proga ragina tikinčiuosius melstis, kad ekonominė sistema nebūtų piknaudojama vaikantis pelnus, o automatizacijos plėtojime būtų išlaikyta lygsvara, teisingumas ir teisė kiekvienam žmogui į darbą su

teisingu atlyginimu.

Mūsų tėvynė Lietuva, neseniai prisikėlus iš niekada pasaulyje iki šiol nubuvusio bolševikinio košmaro, kur mums suprantama teisė ir teisingumas buvo netekę net savo vardo. Kremliaus uzurpatoriai ją prievartavo pagal dienos ūpą. Jų vaikai šiandien mieliai naudojami palikimui išnaudojimas, korupcija, apgavystės, kyšininkavimas, patyčios, žydi ryškiausiomis spalvomis. Valdinininkijos biurokratizmas paskandina bet kokio teisingumo viltį. Cinizmas tirštais dūmų debesimis dengia kiekvieną koridorijų, kiekvieną instituciją. Tuose dūmuose surasti teisingumą, tai tas pats, kaip tamsiame kambaryje pagauti juodą katiną. Kada koksai „Azoto“ ar panašaus kombinato direktorius užsieniniu šilkinu kostiumu pozuoja prie saulėje tviskančio limuzino su cigaru rankoje, o besveikatis Sibiro katorgininkas - parnešęs leigvyvę gvyvę į gimtąją žemelę - kovoja dėl supelijusios duonos kšnisio su benamiais šunimis bei katėmis miesto šiukšlyne, tai yra jau kažkas ne žmoniško, bet klaičiai šėtoniško.

Tik Visagalis čia pajęgs atstatyti niekšybės sugriautus kelius į teisingumą. Melskimės, broliai, už tėvų žemelės - daugeliu atvejų - klaičius vargus, šėtonizmo karalijos palikimą. Melskimės ir kad mes patys būtume verti Dievo malonės. O tai nėra lengvas uždavinys. Ne vienas nusivilia. Esą, Dievas jo maldos neišklaus. Nieko nėra klaidingesnio kaip šitas teigimas. Jis gali būti sulygintas su burnojimu prieš Dievą. Dievas niekada mūsų maldos neatmes. Tik mes patys turime būti verti Dievo malonės. O tai pirmiausia reikia būti laisvam nuo sunkios nuodėmės. Ne Dievas mūsų neišklaus, bet sunkoji nuodėmė mus uždengia nuo Dievo malonės. Dievo galybė neribota. Tokia yra ir malda. Išmokim ją naudotis ir mūsų šalės visos žaizdos išgis, net ir mums nesuprantamu būdu.

Pagal Michael Czerny, S.J.
paruošė Br.Z.

Melbourno Lietuvių Pensininkų sąjungos susirinkimas

Vasario 14 dieną įvyko pirmasis šių metų susirinkimas, kuriame dalyvavo 80 narių. Tylos minue buvo pagerbti mirę nariai: O. Szentimrey, P. Dyšė, J. Valiauga ir B. Zdanis.

V. Kružienei deklamuojant poemą apie Lietuvą, paminėta ateinanti Vasario 16 d. šventė.

Iš linksmesnės pusės buvo prisiminta tą dieną išpuolusi šv. Valentino diena ir pasveikinti varduvininkai.

Buvusiai valdybai

atsistatydinus, naujai išrinkta valdyba pasiskirstė pareigomis: V. Kružiene - pirmininke, V. Jablonskienė - išdininke, Poškaitis - parengimų vadovas, A. Sadauskienė - sekretorė. Pasitraukusiems valdybos nariams p. Sparvelienei, S. Siūškui, bei daug darbu prisidėjusiai p-iai Siūškieni buvo pareikšta padėka.

Revizijos komisija susidedanti iš S. Rūbo, J. Sniro ir A. Baltrukonienės sutiko dirbti ir toliau.

A.S.

Melbourno Skautų Džiugo Tuntas iškilmingai švenčia Lietuvių Skautų Sąjungos dangiškojo Globėjo

Sv. Kazimiero Šventę. Uniformuotas Tuntas su Vėliava dalyvauja šv. Mišiose Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje kovo 5 d. sekmadienį 12 val.

Po pamaldų visi vyksta į Lietuvių Namus, kur suruošta tradicinė

Kaziuko Mugė

(kuriai kas galite atneškite kepsnių).

Bus Loterija, gal dar ir Laimės Suliny.

Po pietų bus Tunto Sueiga.

Sporto Naujienos

Rašo Antanas Laukaitis

Kelionė į Lietuvą

Australijos lietuviai sportininkai, taip gražiai atšventę savo 44-ją Sporto šventę Adelaidėje, pamažu pradeda ruošti V-sioms Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėms, įvykstančioms šiais metais Lietuvoje. Pati didžiausia mūsų sportininkams problema yra tai, kad tuo metu, kai Lietuvoje yra vasara ir jos metu vyksta šios žaidynės, pas mus yra žiemos laikas ir mūsų patiemis geriausiems sportininkams studentams ir moksleiviams, yra mokslo metų viduryje ir daug kam pusmetiniai egzaminai. Dėl tos priežasties nemažas skaičius šių sportininkų, nors ir su dideliu gailėsčiu, į šventę važiuoti negalės. Tačiau vis vien Australijos lietuviai bus atstovaujami gal apie 50-ties mūsų sportininkų. Jau vyksta jų registracija ir ALFAS valdyba ieško pačių geriausių važiavimo sąlygų. Važiuojama bus dvejomis grupėmis. Pirmoji grupė greičiausiai išvyks birželio mėn. viduryje, antroji, daugiausia sportininkai, išvyks apie liepos 22 dieną. Norintieji važiuoti su šiomis sportininkų grupėmis, susižavėję su ALFAS pirmininku A.Laukaitiu, 18 Miller Ave., Ashfield, 2131, telefonas (02) 798-0306.

Pasirengimai žaidynėms

Kaip rašo šių žaidynių organizacinio komiteto pirmininkas, tai darbas ruošiantis šioms žaidynėms, eina prie galo. Jau sudaryta visos žaidynių vykdymo tarnybos, patikrinta sporto ir gyvenamosios bazės, gaminami žaidynių nugalėtojų apdovanojimai, atminimo medaliai, parengti plakatai ir vėliavų pavyzdžiai, padaryta žaidynių emblema, bus padaryti specialūs pašto ženklai ir gal išleistas specialus pinigas. Žaidynių atidarymui, kuris vyks liepos 30 dieną Vilniuje, daromas specialus scenarijus, numatytos eitynės, gėlių padėjimas Antakalnio kapinėse, meninė dalis Kalnų parke. Visas miestas bus specialiai papuoštas ir be sporto varžybų, vyks ir daug kitų kultūrinių ir meninių parengimų. Panašiai vyks ir rugpjūčio 5 d.

uždarymas Kaune, Dariaus ir Girėno sporto komplekse ir vėliau vakarone Sporto haleje. Bus išleista specialus leidinys, išaustos specialios juostos su žaidynių užrašais, o taip pat bus padaryta ir daug šventinių suvenyrų. Šventės šūkis yra: "Lietuviais esame mes gimę".

Australijos lietuviai, kaip ir ankstyvesnėse žaidynėse reprezentuos australijos lietuvius labai gražiai, nes jau yra užsakyta ir tautiniais motyvais pagaminta visa sportinė apranga. ALFAS prašo mūsų tautiečius paremti sportininkus ir aukas siūsti: ALFAS, 18 Miller Ave., Ashfield, 2131

** 1994-jų metų Europos šalių kvalifikacijoje Lietuva yra 26-je vietoje, kai pernai ji buvo 34-je.

** Daug kam iš mūsų vyresniųjų sportininkų ir sporto mėgėjų, yra labai gerai žinoma Alfonso Vietrino (Vėjo) pavardė. Neseniai jis atšventė savo 80-ties metų sukaktį. Prieš karą ir dar ilgą laiką po karo A.Vietrinus buvo mūsų Lietuvos pats iškiliausias lengvaatletas, turėjęs eilę Lietuvos ir Pabaltijo ilgųjų nuotolių bėgimo rekordų. Vėliau jis tapo Kūno Kultūros Instituto dėstytoju ir treneriu. Dar ir dabar Vietriną galima pamatyti įvairiuose sportiniuose parengimuose. Jis ir toliau žvalus ir besišypsantis nepamirštamas „Vėjas“.

** Sausio mėn. Liublianoje, Slovėnijos sostinėje vyko Europos neprofesionalams sporto vykdomojo komiteto posėdis. Jame dalyvavo ir Lietuvos Kūno kultūros ir sporto direktorius V.Nėnius. Kaip prašio jis, čia buvo aptarta visi vasaros ir žiemos žaidynių planai. Vasaros žaidynės vyks Ispanijos mieste Saragozoje, o žiemos - Liublianoje. Šiose žaidynėse dalyvaus ir apie 125 Lietuvos sportininkai.

** Futbolas Lietuvoje žaidžiamas ir žiemą, sniegu padengtame stadione. Draugiškose rungtynėse Vilniaus „Žalgiris“ Minsko „Dinamo“ laimėjo žalgiriečiai 3:2.

** Vilniuje vyko tradicinis „Prezidento taurės“ teniso varžybos. Laimėtojai tapo A.Litvinov (Ukraina) ir moterų V.Zukovec (Baltarusija). Varžybos vyko 6 dienas ir gaila nei vienas lietuvis nelaimėjo, išskyrus veteranus.

Avarijos: A. Sabonio šeima nenukentėjo

Madrido „Real“ (Ispanija) vidurio puolėjo Arvydo Sabonio žmona Ingrida autostradoje Vilnius-Kaunas patyrė autoavariją. Tuo metu, kai A. Sabonis po pralaimėtų rungtynių su CSKA iš Maskvos turėjo išskristi į Madridą, jo žmona su sūnumis Zygmantu ir Tautvydu išnuomotu automobiliu „Ford Mondeo“ iš Vilniaus važiuojo į Kauną.

Važiuojant apie 90 kilometrų per valandą greičiu antrąja

autostrados eile, prie Rumšiškių tilto kelią užblokavo priekyje važiuojęs taksi. Siekdami išvengti susidūrimo, I. Sabonienė išvažiuojo ant ledu pasidengusios vejos. Automobilis apsisvertė, vėl atsistojo ant ratų ir įlėkė į griovį. Tarp automobilio ir medžio iš vienos bei stulpo iš kitos pusės buvo likę tik keliasdešimt centimetrų.

Sprogo dvi „Ford Mondeo“ padangos, aplamdyti bamperiai. I. Sabonienė buvo prisigėsi saugos diržu ir nenukentėjo. Kelionės metu miegoję berniukai taip pat visiškai sveiki, bet, kaip rašo „Kauno diena“, iš išgąščio prašė mamos daugiau automobilio nevaivuoti.

„Lietuvos ryto“ inf.

Žydai nerimsta

Australijos dienraščiai vasario 13 d. skelbė, kad žydų organizacija ieško Australijoje 15 lietuvių, kurie II pasaulinio karo metu Lietuvoje naikino žydus.

Sekancią dieną „Herald-Sun“ dienraštis savo Vedamajame skelbia, kad žydų organizacija ieškodama 15 lietuvių žydšaudžių išsireiškė, kad tokie būdami Australijoje yra „moralinis užteršimas“. Vedamasis rašo, kad Australija jau išleido \$50 milijonų ieškodama žydų pristatytų karo

nusikaltėlių nuo 1988 metų ir Specialus Vienetas buvo išformuotas po trijų nesėkmingų kaltinimų. Dabartinis Generalinis Prokuroras Michael Lavarch sako, kad įstatymas tebeegzistuoja, jei kaltinimai yra aiškūs. Vedamasis sako, kad „tas laikas jau yra praėjęs ir tų įrodymų laikas yra pasibaigęs, kad Jury komisiją įtikintų įrodymų tikrumu. Tokie kaltinamieji jau yra seni ir silpni. Jie gyvena daugiakultūrinėje bendruomenėje, kuriai priklauso tolerancija ir užmirštami kartumai, importuoti iš senojo pasaulio. Kur yra karas, ten visuomet bus ir žudikų.“

Didžiosios Britanijos lietuvis tapo multimilijonieriumi

Londone Paliunovas gyvena nuo 1948 metų. Jis tebeturi lietuvišką pasą.

Didžiojoje Britanijoje jau 50 metų gyvenantis lietuvis pensininkas Andy Paliunovas netikėtai tapo multimilijonieriumi - jis laimėjo daugiau kaip du milijonus svarų sterlingų britų futbolo loterijoje.

Andy Paliunovas paskutinį kartą matė savo motiną, tris brolius ir keturias seseris prieš 50 metų. Per Antrąjį pasaulinį karą vokiečiai jį deportavo iš Lietuvos. 73 metų pensininkas ir šiandien nežino, ar kas nors iš jo šeimos dar gyvas.

Lietuvis senukas laimėjo didžiausią per visą futbolo loterijos istoriją prizą - 2 326 793 svarus sterlingų. Per šią loteriją reikia teisingai atspėti būsimų futbolo varžybų rezultatus. Senukas sakė niekaip negalys patikėti, kad už 60 pensų bilietą laimėjo tokią krūvą pinigų. „Mėgstu futbolą, bet niekada netikrinau savo bilietėlio. Buvau priblokštas, kai sužinojau, kad laimėjau“.

„L.A.“

Vaikui skirtos pašalpos tėvai negalės pragerti

Tautvydas Kontrimavičius

Anyškėčių rajono valdyba leido socialinės šalpos skyriui išmokėti pašalpas kai kurioms anyškėčių šeimoms vardinėmis vertybinėmis kortelėmis. Už jose nurodytas sumas šeimos galės gauti rajono vartotojų kooperatyvų parduotuvėse maisto produktų ir pramoninių prekių, tik alkoholis nebuvo parduodamas.

Iki šiol kai kurias šelpiamas motinas į parduotuves lydėdavo socialiniai darbuotojai, padėdami pasirinkti prekes, būtinas jų vaikams. Tačiau ir ši priemonė ne visuomet būdavo efektyvi. Vardinės kortelės, kaip teigia socialinės šalpos skyriaus vedėja Alvyra Tuskenienė, bus kraštutinė priemonė, kuria mėginama suvaldyti savo pareigas pamirštančius tėvus.

„L.R.“

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiadi., ketvirt., 5 - 10 val.

ANTRADIENIAIS KLUBAS UŽDARYTAS

Penktadieniai 5 - 11.30 val.

Šeštadieniai 2 - 12.30 val.

Sekmadieniai 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiadi., ketvirtadi., penktadi., ir šeštadi. nuo 6. val.

Sekmadieniai nuo 1. val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki

8.00 val.

ŠVEDIŠKAS STALAS. SMORGASBORD.

Kaina \$4. Kviečiame visus.

Šeimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne

Lietuvių Namuose?

Kodėl nepasiteirauti?

Skambinkite 708 1414.

Generolo P. Plechavičiaus 105-osios metinės

Ta proga Mažeikių bibliotekoje surengta knygų, žurnalų, brošiūrų paroda. Pirmąkart visuomenei rodoma nauja kraštotyros fondo medžiaga (jos nemažą dalį padovanojo Amerikos lietuviai)

„EL“

